

V soboto, 5. marca, so v Železni Kapli odprli nov hotel Obir, za katerega je sredstva zagotovil tu. Alpetour iz Škofje Loke. Hotel je rezultat sodelovanja med koroškim in slovenskim gospodarstvom in bo prispeval k rasti gospodarske moči Slovencev na Koroškem, ki je eden od pogojev uspešnega boja za narodnostne pravice. Otvoritve so se udeležili številni gostje s Koroške in Slovenije. (jk) —

Leto XXX. — Številka 18

TRIDESET LET 1947-1977

Ustanovitelji: občinske konference SZDL, Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Železna Kapla dobila nov hotel

Obir naj bo hiša prijateljstva in sodelovanja

Sobotne otvoritve novega hotela Obir v Železni Kapli, ki so ga zgradili Koroški in slovenski družabniki in je veljal okrog 240 milijonov šilingov, so se udeležili številni gostje iz Slovenije in Koroške — Širjenje Alpetourove gostinske in turistične dejavnosti na Koroškem, kar prispeva k utrjevanju gospodarske moči Slovencev na Koroškem

ZELEZNA KAPLA — Hotel Obir, ki so ga v soboto, 5. marca, slovesno odprli v Železni Kapli na Koroškem, je pomemben dosežek sodelovanja med Koroško in Slovenijo oziroma med republiko Avstrijo in Jugoslavijo, ki bo prispeval k prijateljstvu in sodelovanju med deželama, obenem pa bo utrjeval in krepli gospodarski položaj Slovencev na Koroškem. Hotel v središču Železne Kaple, ki se na turističnem področju vedno bolj uveljavlja, je veljal okrog 240 milijonov šilingov, zgradili pa so ga v rekordnem času: med 22. majem leta 1975 in 28. februarjem letos, ko je začel kapelski lepotec poskušno obratovati. Razen kapelske občine, ki je odstopila zemljišče »Šumjev areal« imenovano in prispevala 500.000 šilingov, so v gradnjo hotela vlagali Južnokoroška turistična družba, ki jo je ustanovilo 10 zasebnikov. Zveza slovenskih zadrug iz Celovca, Hranilnica in posojilnic iz Globasice in Železne Kaple in podjetje Alpetour iz Škofje Loke, ki je pri investiciji zastopano z 49 odstotki sredstev. V hotelu je 120 ležišč, ob polnem obratovanju pa bo v njem

našlo zaposlitev 19 domaćinov, predvsem koroških Slovencev. Strokovno vodenje hotela je zaupano delovni organizaciji Hotel Podvin iz Podvine, ki se namerava vključiti v SOZD Alpetour in bo v okviru Alpetoura zadolženo za razvoj turizma in gostinstva na Koroškem. K tem prizadevanjem sodita tudi ureditev slovenske narodne restavracije v Celovcu in ureditev paviljona na celovškem sejmu! Jedro razvoja turizma in gostinstva med koroškimi Slovenci pa bo prav novi hotel Obir. Tudi Južnokoroška turistična družba bo še delovala naprej in sodelovala pri uresničevanju teh ciljev.

Občina Železna Kapla — Bela, ki združuje okrog 3800 prebivalcev, se turistično vedno bolj uveljavlja. Novi Obir bo prispeval k temu in utrjeval slovenstvo na tem področju. Kapla je zaradi zdravilnega vrelca tudi zanimiva za klimatsko zdravljenje. Številke govore v prid temu. Lani je Koroška zabeležila za 10 odstotkov manj prenovečitve, občina Železna Kapla — Bela pa za 19 odstotkov več ali skupno 22.500, ob katerih jih je bilo skoraj 20.000 tu-

jih. Jugoslovanski delež je pri tem pomemben. Železna Kapla bo v kratkem dobila še drugi hotel. Gradi ga družina iz Zvezne republike Nemčije. Kapla je imela pred otvoritvijo Obirja 404 ležišča, z Obirjem in hotelom, ki ga gradi investor iz ZRN, pa se bo število ležišč povečalo za 50 odstotkov. Objekta bosta domačemu življu ponudila 50 novih delovnih mest. Pri tem so zasluge slovenskega gospodarstva z Alpetourom na celu precejšnje! V prihodnje pa bodo zanesljivo še večje.

Stevilni gostje so se udeležili slobitne otvoritve, ki sta jo popestrila nastopa pevcev SPD Zarja iz Železne Kaple in domaćih godbenikov. Razen predstavnikov Alpetoura, drugih družabnikov in gospodarskih ter bančnih ustanov so bili med njimi konzul v Celovcu Peter Župančič, župan Železne Kaple Jože Lubas, predsednik slovenske gospodarske zbornice Andrej Verbič, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter, predsedniki gorenjskih občinskih skupščin itd. O pomenu novega hotela Obir in sodelovanju med deželama in državama so govorili poslovodja Južnokoroške turistične družbe inž. Peter Kuhar, kapelski župan Jože Lubas, predsednik koroške deželne trgovinske zbornice iz Celovca Karl Baurecht in predsednik Gospodarske zbornice SRS Andrej Verbič.

Novi hotel je projektiral inž. arh. Arnautovič iz Ljubljane. Zgradili so ga koroški gradbeniki, opremo pa je preskrbel Slovenijales iz Ljubljane.

Besedilo: J. Košnjek
Slike: F. Perdan

VI. evropsko
mladinsko prvenstvo
v alpskih
disciplinah

Tokrat v najlepši luči

KRANJSKA GORA — Evropski naslov ponovno za Jugoslavijo, odlično pripravljene proge in organizacija ter lepo vreme skozi vse prvenstvo so glavne značilnosti petdnevnega smučarskega praznika v tem našem zimsko športnem središču. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo, ki je bila prvič pri nas, je prevzel po tragični smrti Džemala Bijedića jugoslovanski zvezni izvršni svet, prvenstvo pa je odpril njihov član Radovan Pantović. Tekmovalci in tekmovalke iz Argentine, Avstrije, Bolgarije, Danske, Finske, Francije, Velike Britanije, Zvezne republike Nemčije, Madžarske, Islandije, Italije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Sovjetske zveze, Švice, Svedske, Češkoslovaške in Jugoslavije so se te dni tu pod vitraskimi strminami počutili kot doma. Na vsakem koraku se je cutil utrip velikega dogodka, ki je bil pogojen še s slavnostnim razpoloženjem in prijaznimi domaćini. Vsi smo prizoriče zapustili z najlepšimi vtisi.

Nadaljevanje
na 22. strani

Predsednik organizacijskega komiteja Janez Kocjančič predaja medalje. Od leve proti desni: Ortner (2), Strel (1), David (3). Boris Strel, evropski prvak v veleslalomu, je v nedeljo v Luki doživel veličasten sprejem, na katerem so ga pozdravili predsednik SK Alpetour Janez Gašperšič in predsednik izvršnega sveta SO Škofja Loka Jože Stanonik. Na cilju pa je prvaku sobotnega veleslaloma čestital tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič.

Ob 8. marcu

Marsikatera ženska, zapošljena delavka, kmetica ali upokojenka bi bila lahko v naši družbi bolj družbenopolitično aktivna, bolj samoupravljavka ali vodilna delavka, ko ne bi bilo zanjo še vedno številnih ovir, ki ji preprečujejo večjo aktivnost in širše vključevanje v družbeno življenje. Danes ne moremo več govoriti o neenakopravnosti žensk niti ne o pravnem zapostavljanju ženske, kajti njene pravice so povsem enake pred zakonom, le v praksi, v njenem vsakdanjiku je ženska še vedno v krogu, iz katerega skorajda ni moč: neurejeno otroško varstvo, neurejena družbena prehrana, materialna bremena družine in tudi njena vse preveč nizka izobrazba, ki ji je še vedno huda ovira, da bi se lahko uspešnejše vključevala v ekonomski in družbeni razvoj. Kadar pa je ženska aktivna, kadar tudi ustvarjalno sodeluje, v marsikateri sredini ni sprejeta z omalovažujočimi pogledi.

Družbeni položaj ženske pa se iz leta v leto spreminja, ženska, v revolucionarnih obdobjih izkazuje ves ponos in pogum, se vedno bolj uveljavlja. Tega ni moč zanikati in ne prezreti, čeprav smo ob nekaterih analizah o položaju ženske še vedno lahko upravljeno zaskrbljeni. A njena misel vedno bolj prodira, njena volja spreminja in si utira pot na vsa področja.

Da pa bo številnejše našla svoje mesto in vlogo jo je najprej treba razbremeniti in ji s skupnimi prizadevanji pomagati. Sodelovati mora tudi sama, sama mora spremenjati, se boriti in doseči, da bo lahko soustvarjala, samoupravljala v družbi, ki ji je nekdaj dajala in ji še vedno prispeva več in preveč, da bi bila lahko ob pomembnih in najpomembnejših odločitvah odrinjena za kuhinjski štedilnik. Predvsem čas prihajajočih volitev je priložnost, da se ji številčnejše izkaže zaupanje, ki si ga da našna ženska vsekakor zasluži. D.S.

Naročnik:

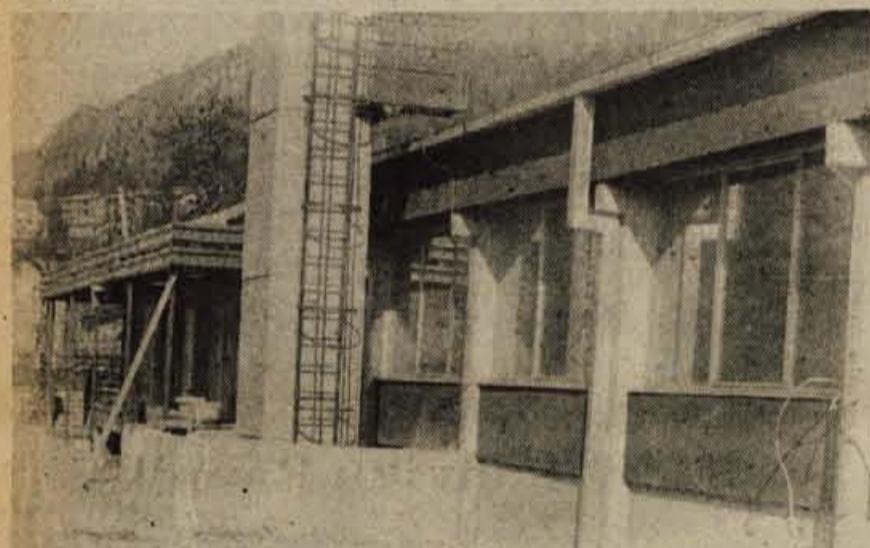

Les za prizvodnjo

Bled - Delavci v sestavljeni organizaciji združenega dela gorenjskega gozdnega in lesnega gospodarstva bodo sklenili samoupravnih sporazum o temeljih plana srednjoročnega razvoja za obdobje 1976 do 1980. V njem opredeljujejo gozdnino surovinsko proizvodnjo, oskrbovanje lesne predelave z žaganim lesom in proizvodnjo celuloze z lesno surovino. V samoupravnem sporazumu so nakszali tudi uresničevanje dohodkovnih odnosov, vprašanje izgradnje gozdnih cest ter nekatere druge pomembne dejavnosti v razvoju. O razdelitvi hlodovine, ki bo iz leta v leto naraščala, bodo podpisniki samoupravnega sporazuma sklenili vsakoletni dogovor. Za oskrbovanje z dodatno surovino pa bodo morali udeleženci zagotoviti vire drugie.

Organizacije se oskrbujejo z žaganim lesom večinoma le v okviru sestavljenih organizacij, izjema je le predelava žaganega lesa za proizvodnjo oken v Jelovici Škofja Loka, ki porabi več žaganega lesa iglavcev, kakor ga je na razpolago. Jelovici Škofja Loka bosta dobavljali surovino tudi kmetijska gozdarska zadruga Sora Žiri in Gozdno kmetijska zadruga Srednja vas v Bohinju.

Tovarna Celuloze Medvode, ki je tudi članica gorenjske sestavljenih organizacij lesnega in gozdnega gospodarstva, se oskrbuje s surovino iz območja gozdnih gospodarstev in deloma tudi z lesnimi ostanki lesne predelave smrekovine. Za dodatno oskrbovanje bo tovarna Celuloze sklenila sporazume z dobavitelji drugih.

JESENICE - Delavci SGP Sava z Jesenic opravljajo zaključna dela na novi prizvodni hali Gorenjskih oblačil, temeljne organizacije združenega dela Jesenice. - Foto: B. B.

Razvoj obrti

Škofja Loka - Lani so začeli uresničevati družbeni dogovor o pospeševanju malega gospodarstva in sicer tako, da je Ljubljanska banka odobrila investicijske kredite za ureditev delavninskih prostorov in za nakup strojne opreme - osmim obratom družbenega in zasebnega sektorja v skupni višini 860.000 dinarjev. Letos pa nameravajo poskrbeti za hitrejši razvoj uslužnostnih obrtnih dejavnosti ter za tesnejšo povezavo obrtnih dejavnosti, ki se opravljajo na industrijski način z organizacijami združenega dela industrijskih dejavnosti. Posebne pozornosti

bo v razvojni politiki občine deležna uslužnostna obrt, zlasti deficitarna.

Za razvoj malega gospodarstva pa so nujno potrebni ustrezni poslovni prostori, ki jih bodo največ gradili v predvidenem obrtnem območju na Grencu ter ustrezni prostori za uslužnostne in servisne delavnice, ki jih bodo gradili pri novih stanovanjskih naseljih in v večjih potrošniških središčih. Družbene obrtne delavnice, ki še vedno delajo v neustreznih možnostih, naj bi doble sredstva in lokacije za novogradnje. Ljubljanska banka naj bi še naprej podeljevala kredite malemu gospodarstvu.

Zaposlenim v obrtnih dejavnostih bo potrebno nudit dodatno izobraževanje, mlade pa spodbujati za obrtne poklice. Ob sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in drugimi naj bi poostrili nadzor nad nelegalno obrtno dejavnostjo, lani ustanovljeno združenje samostojnih obrtnikov pa naj bi se aktivno vključilo v vse akcije, ki prispevajo k razvoju obrti.

V občini letos predvidevajo precejšnje naložbe za zasebni sektor obrti. Tako naj bi za storitveno obrt namenili skoraj 2 milijona dinarjev, za proizvodno 2 milijona in 500.000 dinarjev, za gostinstvo milijon in 500.000 dinarjev in za avtoprevozništvo milijon in 700.000 dinarjev; predvsem za obnovitev voznega parka. Če bodo odprli obrtnsko območje na Grencu ter trgovsko-gostinski center Podlubnik, predvidevajo se druge pomembne naložbe za razvoj obrti. D.S.

Skupnost za zaposlovanje Kranj

Preveč in premalo nekaterih poklicev

Vrste in vsebino poklicev, ki so potrebni za odvijanje določenega proizvodnega procesa ter opravljanje vrste pripravljalnih in vzdrževalnih del, narekuje med drugim stopnja tehničnega in tehnološkega razvoja, na kateri se nahajamo, ter vsakokratna organizacija in delitev dela. Podobno velja tudi za izvajanje nalog, ki niso proizvodnega značaja, pač pa služijo zadovoljevanju skupnih in splošnih potreb nas vseh. Teh v razvitejši družbi zaradi množice in različnosti potreb ne more opravljati vsak posameznik zase in zato prihaja tudi do širše družbene delitev dela.

Izobraževanje kadrov se praviloma odvija izven proizvodne dejavnosti pa tudi drugih družbenih institucij. Običajno je koncentrirano v izobraževalnih ustanovah, ki dajejo svojim kandidatom ustrezna znanja, sposobnosti in večine za opravljanje določenih del na osnovi pripravljenih profilov poklicev ter sprejetih učnih programov.

Ker se tehnika in tehnologija skupaj z organizacijo in delitvijo dela hitreje razvijata kot izobraževalni sistem, prihaja do razkoraka med dejansko potrebnimi poklici in tistimi, ki se v danem času izobražujejo. Pojav je značilen za celoten industrijsko razviti svet, pa tudi pri nas ga dobro občutimo. Omenjeni razkorak je tem večji, čim bolj dinamičen je razvoj in čim manj prilagodljivo je šolstvo. Povečuje ga tudi način oblikovanja šolske merilne ter določanje vrste in zmogljivosti šol, posebno če to poteka od zgoraj navzdol brez upoštevanja realnih potreb po poklicih, ki se pojavljajo v praksi. Zastarelemu oblikovanju mreže in zmogljivosti strokovnega šolstva je lahko poleg tradicije vzrok tudi premajhno poznavanje družbenih potreb po kadri, po vseh vrstah poklicev. Pri nas obstajajo celia vrsta razlogov, da te potrebe niso bile, a tudi danes še niso dovolj prečene. Eden naj-

pomembnejših je prav gotovo dolgoletno zapostavljanje pomena človeka - delavca kot enega bistvenih elementov vsakega proizvodnega procesa, pa tudi nosilca vsega družbenega dogajanja. Kot posledico tega pojava smo opažali premajhno skrb za ustavljajanje posebnih strokovnih služb, ki bi se v celoti in prav posebej ukvarjale s problemi kadrov, njihovega pridobivanja, usposabljanja, razpoznavanja, napredovanja, počutja na delovnem mestu itd. Ta dela so najpogosteje postala privesek nekih drugih, na videz pomembnejših poslov in dobila stransko vlogo, ki nikakor ni mogla biti dobro odigrana. Slabemu stanju je prišlo pomaganje strokovnjakov, ki bi se poklicno ukvarjali s področjem kadrovanja. Tudi tam, kjer so bile ustrezne strokovne službe, so imele, in na žalost imajo ponekod še danes, neenakopraven položaj z drugimi poslovnimi funkcijami v delovnih organizacijah. To potegne za sabo vrsto slabih pojmov in ustvarja nekak začaran krog. Iz tega neposredno izvira tudi del problematike oblikovanja in razvoja poklicev. Zanimivo je, da nekateri poklici, ki jih izobražujemo, v praksi še danes niso priznani in zato tudi premalo iskanji, čeprav so za celo vrsto delovnih mest zelo primerni. Za nameček tem problemom pa moramo omeniti tudi zelo dinamičen družbeni in gospodarski razvoj, ki je pogosto prinašal nepričakovane spremembe, kar se je odražalo na vseh področjih, pa tudi pri ugotavljanju in prečevanju kadrovskih potreb.

V zadnjih letih se razmere sicer spremenijo. Pomen človeka kot osrednjega dejavnika je v večji meri poznan. Koncept usmerjenega izobraževanja predpostavlja prav poznavanje družbenih potreb po poklicih. Vendar pa ne moremo kar nenadoma odpraviti posledic pretekle prakse: pa tudi ne nadoknadi vsega, kar smo tako dolgo zanemarjali. Podobno kot drugje se je tudi pri nas dogajalo in se še dogaja, da izobražujemo delavce za poklice, ki jih proizvodnja in ostale dejavnosti ne potrebujejo v takem številu kot jih izsolamo. Na drugi strani pa nujno potrebujemo delavce z vrsto poklicev, ki jih primanjkuje ali pa jih ne usposabljam.

Ta je le del vzrokov, ki vplivajo na pojavljanje viškov in primanjkljajev poklicev. Drugi pomembni delež imajo prav gotovo privlačni ali odibajoči trenutki za vzbuhanje interesov pri poklicnem odločanju. To je predvsem, družbeno vrednotenje posameznih vrst del na vsemi posledicami, ki jih tako družbeno vrednotenje prinaša osebnejši dohodka do družbene uglednosti in priznanosti. Pri tem moramo upoštevati še razlike v fizičnih zahtevnostih različnih del in relativne razlike v zahtevnosti studija za poklice iste ravni v različnih strokah, ki prav gotovo močno vplivajo na odločanje pri izbiri poklica.

Jozef Puškar-Krajnc

Podpisniki samoupravnega sporazuma bodo vsako leto posebej dočitali cene vsem proizvodom, ki se predelujejo in uporabljajo za nadaljnjo proizvodnjo. Upoštevali bodo cene na tržiščih doma in v svetu, upoštevali poslovne rezultate temeljnih organizacij, potrebe gozdarstva in vse druge elemente, ki vplivajo na ceno.

Nujno pa bodo morali poskrbeti za izgradnjo gozdnih cest ter nekatere druge pomembne dejavnosti v razvoju. O razdelitvi hlodovine, ki bo iz leta v leto naraščala, bodo podpisniki samoupravnega sporazuma sklenili vsakoletni dogovor. Za oskrbovanje z dodatno surovino pa bodo morali udeleženci zagotoviti vire drugie.

Samoupravni sporazum bodo sprejeli, ko ga bodo obravnavali in potrdili delavci v organizacijah in na svojih zborih imenovali člane, ki bodo sporazum podpisali. D.S.

Gozdno gospodarstvo Bled, n. sol. o.

TOZD Gozdzno avtoprevozništvo in delavnice, n. sol. o. Sp. Gorje
Spodnje Gorje 1
Delavski svet

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

1. vodje delavnic
2. ključavnica - varilec
3. voznik tovornjaka - nakladalec
4. voznik tovornjaka

Poleg izpolnjevanja splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.: zahtevan poklic delovodja-mehanik s 3-letnimi delovnimi izkušnjami v avtomehanični delavnici. Poskusno delo traja 1 mesec.
Pod 2.: zahtevan poklic ključavnica z 1-letnimi delovnimi izkušnjami v ključavničarski stroki; zaželeno je praksa pri kovaških delih. Poskusno delo traja 20 dni.

Pod 3.: zahtevan poklic voznik tovornih vozil z 2-letnimi izkušnjami pri vožnji tovornjaka z nakladalno napravo. Poskusno delo traja 20 dni.
Pod 4.: zahtevan poklic voznik tovornih vozil in 1-letno vožnje s tovornjakom. Poskusno delo traja 20 dni.

Kandidati naj prijavam priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev. Prijavo je treba poslati najkasneje v 8 dneh od dneva objave na naslov: GG Bled, n. sol. o., TOZD Gozdzno avtoprevozništvo in delavnice, n. sol. o., Sp. Gorje 1 - 64247 Zg. Gorje.

Kandidati bodo pismeno obveščeni o sklepku o izbiri najkasneje v 30 dneh po pretečenem roku za prijave.

Tovarna obutve PEKO TRŽIČ, n. sol. o.,

TOZD - prodajna organizacija MREŽA
razpisuje prosto vodilno delovno mesto
direktorja prodajnega sektorja

Pogoji za sprejem:

- diplomirani ekonomist s petimi leti delovnih izkušnj ali ekonomist komercialist z devetimi leti delovnih izkušnj
- opravljen preizkus znanja iz varstva pri delu
- aktivno znanje enega svetovnega jezika
- imeti mora izpolnjene pogoje za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov po veljavnih predpisih.

Kandidati morajo imeti smisel za organizacijo in vodenje dela, smisel za delo z ljudmi, biti morajo moralnopolično neoporečeni.

Prijave sprejema razpisna komisija v tovarni obutve PEKO Tržič do vključno 20. marca 1977.

Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v roku 20 dni po zaključenem prijavnem roku.

CENTER SLEPIH IN SLABOVIDNIH SLOVENIJE, ŠKOFJA LOKA

razblašča prosto delovno mesto
vzdrževalca strojev in naprav

Pogoji:

- VK strojni ključavnica in 4 leta delovnih izkušnj
- K strojni ključavnica in 8 let delovnih izkušnj.

Rok za sprejem prijav: 15 dni od dneva objave.

Komisija za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

Veletrgovina Živila Kranj
TOZD Veleprodaja

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. **skladiščnik embalaže**
2. **komisionar v skladišču**
3. **delavec v skladišču** (več delovnih mest)
4. **delavec v skladišču** - za delo v sezoni za določen čas (več delovnih mest)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1.: trgovski poslovodja, KV - 2 leta delovnih izkušnj, poskusni rok 60 dni.

pod 2.: prodajalec KV - 1 leto delovnih izkušnj, poskusni rok 60 dni.

pod 3., 4.: delavec NK, 1 mesec delovnih izkušnj, poskusni rok 30 dni.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev je treba poslati v 15 dneh po objavi kadrovski službi Veletrgovine Živila Kranj, Cesta JLA 6/IV.

Pri Alenki Bole-Vrabec se dobre volje naležeš hitreje kot ošpic

Življenje - ustvarjanje z nasmehom

Alenka Bole-Vrabec

Srečati Alenko Bole-Vrabec pomeni srečati živ vrelec življenjske vdrine, sproščenosti in moči. Velika moderna očala, ki ne morejo zadržati iskrice v očeh, kadar se nad čem navdušuje; in tega ni malo. Dobra volja in energija pa dobesedno pršita okoli nje: verjeli ali ne, ta ni zdrav. kdor bi ob Alenki stal kislega obraza in se ne bi nalezel njene prešernosti. Le kadar za hip obmolkne in bolj resno pogleda, takrat ji verjamemo, da zna tudi ure in ure tiho sedeti in trdo pozno v noč (»nočni tič sem«), potem ko sta njena dva »vrabčka« 6-letni Klemen in 10-letni Iztok že zašpala, sedeti pri prevajalskem delu. Vendar je prevajanje le kamenček v mozaiku ustvarjalnosti Alenke Boletov-Vrabceve.

»Ne nisem prevajalka,« pravi, »čeprav najbrž brez tega ne bi bila povsem zadovoljna. Igralka sem, resda le z dvema letoma odrskih izkušenj v Mladinskem gledališču v Ljubljani. Po poroki sem se preselila v Radovljico, toda odrske deske, njihovo škrpanje je še zmerom muzika za moja ušesa.«

Zdaj je Alenka režiser pri Zvezni kulturno prosvetnih organizacij občine Radovljica, že poprej pa verjetno ni minila kulturna prireditev ali druga proslava brez njenega sodelovanja; najs je bilo treba prireditev pripraviti, jo voditi, recitirati. Z neprikritim ponosom pa prioveduje o svoji mladi igralski amaterski skupini, to je Linhartovem odru mladih, ki združuje 25 za lepo domačo besedo navdušenih osemljetkarjev, ki se jim bodo verjetno že v aprilu pridružili še mlad-

dinci. Za tako veliko skupino je včasih kar težko najti primerno igro, v recitalu seveda lahko mirno nastopajo vsi, tako da je za novoletno predstavo, s katero so potem gostovali po vsej občini, igrico napisala Alenka kar sama in to za vseh 25 nastopajočih, pa še za svoja dva »vrabčka«, da pač ni bilo težav še z varstvom.

»Preveč težko bi mi bilo, da tako navdušeni za igro ne bi mogli nastopati. Takšna zaposlitev za otroke se mi zdi idealen način, kako otrokom vcepljati ljubezen do materinega jezika, do literarute, gledališča, umetnosti in kulture sploh.«

Da pa je treba včasih biti pri tem delu tudi »skrotitelj divjih zveri« kot se v njenem besednjaku reče pretirani živahnosti otrok, pove to Alenka kot nekaj nadvise zabavnega, kar spada zraven k njenemu pedagoškemu delu z otroci; ne, to delo ne utruja, celo nasproti, sprošča, kar seveda lahko občutijo le ljudje, ki se z ljubeznijo ukvarjajo z otroci. »Saj mi je že kar dolgčas po mojih igralcih,« z vzdihom pove Alenka, ki jo je bolezen za dva meseca prisilila v mirovanje. Hočete recept za dolgo mladost? Ukvarjajte se z otroki, oblikujte za material, tako hvaležen za pravi prijem. To je Alenkin recept, saj pravi, da ne vzgaja otroke v igralce, pač pa jima poleg veselja do govorjene slovenske besede oblikuje tudi smisel za kolektivno delo.

»V primerjavi s tem je prevajanje pravi mukotropen posel,« priznava Alenka, »a zdaj že vem, da brez tega ne gre.« Zato je nizo težko najti brez španskega

besednjaka, saj je prav španščina jezik, ki poleg domačega seveda Alenki najlepše odzvanja v ušesih. »Zastrupil« jo je pravzaprav neki potopis o Južni Ameriki z naslovom Strupeny pekel. Pa je sklenila to deželo bolje spoznati, se naučiti jezika: ko pa jezik že enkrat poznaš in lahko bereš knjige, ni več daleč do sklepa, da bi katero knjigo tudi približal slovenskemu bralcu. Njeno posebno naklonjenost uživa Nobelovec Asturias, katerega »Koruzarje« je prevajala poleg »Guatamskih legend«, razen tega pa še avtorje Arguedasa, Goytisola, de Queiraza, Marqueza, Rulfa in še koga. »Menim, da Slovenci vse premašimo poznamo to književnost, saj v Južni Ameriki ustvarja vrsta odličnih pisateljev. Zamudo počasi popravljamo, saj bomo že letos Slovenci dobili v prevodu tri odlične pisatelje, ki so bili že kandidati za Nobelovo nagrado.«

Ceprav ostaja prevajanje iz španščine, prevajaju pravi Alenka Bole-Vrabec aktivno uporabljanje prostega časa, med opravili, ki so ji zelo ljuba, si je vedno našla tudi čas za pisanje namenjeno otrokom. To nagnjenje do otrok kar ne more skriri. Neprestano jo spremlja: mladi igralci, pa prevajanje otroške literaturje (največ iz nemščine), delo za radijske otrokom namenjene oddaje in seveda ustvarjanje, ki sta ga navdihnila njena dva »vrabčka«. Njeno »vedno nasmejano mamo«, ki je dobre volje in nasmejana vedno in tudi takrat, ko ga njena dva navihanca najbolj špičita, pozna gotovo tako otroci in tudi odrasli, ki so morda znali med vrsticami tudi prebrati sporočilo, kakšne starše si žele otroci.

Vendar pa radovedna, ustvarjalno nemirna in željna spoznavanja novega Alenka ne miruje: pod njeno delovno mizo so že plošče za učenje brazilske (sko si že enkrat na kontinent, ga spoznaj vsega). Morda veruje, da se ji bo potem, ko bo znala še jezik več iz Južne Amerike, izpolnila velika želja, da bi enkrat ta kontinent, o katerem že toliko ve, o katerem je morala, da so njeni predvodi dobili sočnost in pristnost, skratka duh dežele, preštudirati kup literarute, tudi videla zares. Sicer pa bi verjetno tudi tam najprej zašla v knjigarno in stikala med knjigami; ali pa tudi ne. Prišlo pa bi na vrsto vsekakor, tako kot še kup reči, za katere - kdo bi vedel kako - tudi vedno najde čas: poslušanje klasične glasbe, pa spreghodi do Sobca, urejanje cvetja v stanovanju in na balkonu, reševanje križank, pa še kaj.

L. M.

Kranj - V kleti Prešernove hiše v Kranju so v petek, 4. marca, odprli razstavo fotografij Radovana Čoka. Umetnik je bil rojen leta 1949 v Trstu, pedagoško akademijo je končal v Ljubljani, že osem let pa je član foto kluba v Piranu. Samostojne razstave je doslej že imel v Piranu, Ribnici in Kopru, sodeloval pa je že tudi na mnogih skupinskih razstavah. Za svoje uspešno delo je Radovan Čok prejel več priznanj na raznih festivalih in razstavah umetniške fotografije. (JG) - Foto: F. Perdan

V petek, 4. marca, so v Mestni hiši v Kranju odprli razstavo risb učencev osnovne šole Kokrškega odreda iz Krizev pri Tržiču. Namen razstave je prikazati likovno dejavnost in njen razvoj v zadnjih letih. Ob otvoritvi razstave so učenci iz Krizev pripravili krajši kulturni program, o likovni dejavnosti na šoli pa je spregovoril ravnatelj Janez Ribnikar. Razstava bo odprta do konca tega tedna. (lb) - Foto: F. Perdan

Čestitka prof. dr. Ludviku Ravniku

Sredi februarja letos je prof. dr. Ludvik Ravnik, rojak iz Radovljice, na ljubljanski urološki kliniki sodelavci opravili uspešno in izredno težko operacijo 7,4 kilograma težkega tumorja. To je

bila za zdaj prva takšna operacija v Jugoslaviji. Občinska konferenca socialistične zveze Radovljica je prof. dr. Ludviku Ravniku čestitala za uspešno opravljenou operacijo.

Za 8. marec čestitamo vsem delovnim ženam in jim želimo veliko uspehov

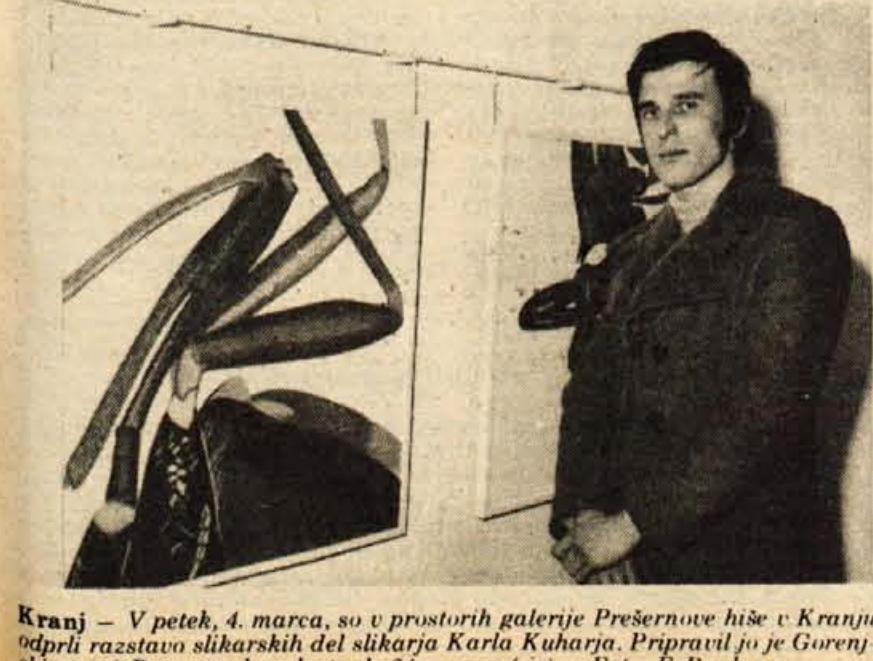
Kranj

Žito Ljubljana

TOZD Triglav Lesce
TOZD Tovarna čokolade
Gorenjka Lesce
TOZD Pekarna Kranj

Ob dnevu žena iskreno čestitamo vsem ženam in jim želimo še veliko delovnih uspehov

Kranj - V petek, 4. marca, so v prostorih galerije Prešernove hiše v Kranju odprli razstavo slikarskih del slikarja Karla Kuharja. Pripravil jo je Gorenjski muzej. Razstava bo odprta do 24. marca. (JG) - Foto: F. Perdan

90-letna Jerica Kokelj

Zivljenje ji ni prizanašalo, a še vedno je pri močeh

trikrat na teden nositi v nahrbtniku sekire v Idrijo. A vseeno je toliko prihranila, da je kupila šivalni stroj, se naučila šivanja in potem s šivanjem skrbela za mlajše sestre, bolehno mater in očeta.

Po končani prvi vojni se je poročila in se iz Stare Oselice preselila na Podjelovo brdo. Sedem hčera in dva sinova se je rodilo v družini Kokeljnovih. Dva otroka sta kmalu umrli, ostali pa so si, ko so dorasli, ustvarili družine in domačije v raznih krajih. Le ena od hčera je ostala doma na Podjelovem brdu.

Ze po 15 letih zakona pa je družino zadel trpeč udarec. Jerica je zgubila moža in družina očeta. In potem je sledila druga vojna. Mama Jerica je z otroki pomagala partizanom. Bila je prava partizanska mamica in zato sovražnik njej in družini ni prizanašal.

Nerada obuja spomine. Če pa se že razgovori, pove, da je bilo malo lepih trenutkov v njenem življenju. Vseeno pa nikdar ni obupavala. In prav ta izredna volja jo najbrž še danes ohranja pri močeh. Kljub devetim križem še vedno kaj postori okrog domačije. In tudi bere še vedno zelo rada.

»Najraje prebiram Glas in Kmečki glas. V teh dveh časopisih zvem vse, kaj se dogaja in kar me zanima. Škoda je le, da poleti ne morem toliko brati; ni časa.«

Ko so ji minulo soboto čestitali in zaželeti še obilo zdravja, je pripomnila, da jo je življenje doborda utrdilo. »Življenje v teh hribih človeka prekali. Lepo pa je, kadar pridejo najdražji vsaj za trenutek domov.« Jerici Kokelj želimo ob njenem devetdesetem rojstnem dnevu vse najboljše tudi mi.

A. Žalar

O tem, kako združujejo delo z upravljanjem, kakšni problemi se pri tem pojavitajo, kaj jim najbolj uspeva, smo se pogovarjali v Almiri z delavkami: Marija Plut (medfazni skladisčnik), Zdenko Dolar (vodja izmene v pletilnici), Mihaela Gosnik (pregledovalka polizdelkov), Marija Kokalj (šivilja), Štefko Kunčič (vodja izmene v vzorčnem oddelku).

MARIČKA ŠTIBELJ TONČKA PREŽELJ NEDA BALOH MARIJA PLUT ZDENKA DOLAR MIHAELA GOSNIK

Z delavkami radovljiske Almire

Spodbude za boljše delo in odločanje

MAPIJA KOKALJ ŠTEFKA KUNČIČ

Nedja Baloh (šivilja), Tončka Preželj (vzorčna šivilja) in Marička Štibelj (vodja kadrovske službe).

Poprečna starost zaposlenih v radovljiski Almiri je 37 let, kvalifikacijski sestav pa ne najboljši. To sta dve ugotovitvi, ob katerih so se sogovornice najprej zaustavile. Več kot 440 nekvalificiranih, od katerih jih še okoli 150 nima dokončane osemletke; v tem številu je vsekakor tudi dobršen kos dediščine iz časov, ko niti ni bilo možnosti, niti potrebe po šolanju in izobraževanju ženske delovne sile. Mlade delavke imajo te možnosti in jih tudi koristijo: to delovne organizacije, in ne le v Almiri, tudi občutijo, saj je iz leta v leto manj kandidatov za učence v gospodarstvu. Kvalificiranih je od skupaj 238 zaposlenih 200 žensk, srednjo izobrazbo je od 74 zaposlenih 63 žensk, visoko kvalificirane so le tri ženske, z višjo izobrazbo pa so tudi tri.

Marička Štibelj: »Res smo morali kvalifikacijo majčeno zanemarili, saj so lahko zadnjikrat pridobili kvalifikacije pri nas leta 1956. Čas je, da se stvari zdaj premaknejo: sindikalna organizacija je že dala pobudo za dopolnilno izobraževanje zaposlenih ter za pridobivanje interno priznanih kvalifikacij za starejše delavce. Za kader seveda skrbimo tudi s kadrovskimi stipendijami, ob rednem delu pa se izredno izobražuje letos 9 zaposlenih, od tega 6 žensk.«

Čeprav se zavedajo, da je izobraževanje stalna potreba ob hitrem tehnološkem razvoju, vendarle proizvajalka na pletilskem stroju ne občuti posebne spodbude, da bi se trudila za pridobitev kvalifikacije, ker le-ta ne bi kaj prida spremenila mesečne nagrade: pri delu za strojem je za zdaj pomembnejša prizadovnost in sposobnost delavke, kar je odločilno za njen osebni dohodek. Spodbudo za dodatno izobraževanje bi bilo najbrž treba poiskati kje drugje: o tem v Almiri prav sedaj razmišljajo.

Tončka Preželj: »Izobraževanje ob delu je za zaposleno ženo dodaten napor; posebno še, če ima doma otroke. Še posebej težko je za samohranilke: dohodek v tekstilni industriji - kot vemo - ni ravno visok, zato je treba kak dodatni dinar zaslužiti tudi z delom doma; čas odmerjen izobraževanju je zato pičel, včasih pa ga tudi enostavno ni.«

Ce pričejemo sem še delo v izmenah, tudi nočno delo (v Almiri dela

na tri izmene še 31 zaposlenih), vožnjo na delo (okoli 65 odstotkov zaposlenih se vozi), potem še vedno nismo našeli vseh objektivnih ovir, zaradi katerih se izobrazbeni sestav v Almri še ne bo tako hitro spremnil na bolje.

Vse našteto jih deloma tudi ovira pri vključevanju v upravljanje, tako v svoji delovni organizaciji kot tudi pri aktivnostih v družbenopolitičnih organizacijah.

Štefka Kunčič: »Zavedamo se, da nam je poleg dela takva aktivnost še kako potrebna, saj vendar hočemo sodelovati pri vseh odločitvah, ki nas zadevajo. Vendar so obremenitve ženske proizvajalke dostikrat večje, kot jih imajo možki. Ce torej hoče ženska obdržati stik z družbenim doganjem, je dosti bolj obremenjena z delom: do enakomerne razdelitve bremen v vlog, ki jih ženska ima, za zdaj še ni priso.«

Marija Plut: »Pred časom sem bila zelo družbeno aktivna; tudi po dvanajst različnih funkcij sem imela. Ob vsem delu, ki ga zaposlena ženska ima, je spremljanje dogajanj, obvladovanje gradiva tako velik napor, ki ga je ob šoloobveznih otrocih vsaj za nekaj časa potrebno odložiti. Prav tako važno se mi zdi otroke pripravljati za šolo, vsaj na začetku, kot udejstvovati se v družbenem življenju: družba od nas pričakuje obajo.«

Beseda s sogovornicami iz Almire je seveda poleg vprašanj, ki jim pravimo, da so tipično ženska, kot so zdravstveno varstvo žene, pa otroško varstvo, tekla tudi o spodbudah, ki so jih delavke nekaj že dale, nekaj pa bi jih bilo treba še sprožiti, da bi delo v delovni organizaciji steklo bolj gladko: gre za notranje rezerve, na katere delavke opozarjajo že nekaj časa. Zdaj pa so izboljšave že vnesli v stabilizacijski načrt.

Kot delovna organizacija z večino ženske zaposlene delovne sile je razumljivo, da so se v Almri že nekajkrat pogovarjali tudi o ustanovitvi ginekološke ambulante. Vendar daje kot do dogovarjanja še niso prišli. Lani so prispevali v sklad za nakup aparata za odkrivanje raka na dojki. Zato menijo, da bo za ogroženo populacijo žensk, mednje vsekakor sodoj tudi njihove delavke, na Gorjanskem z letosnjim letom bolje poskrbljeno na tem področju zdravstvenega varstva.

Kot posebno razbremenitev za ženske pa so navedle, da bo v kratkem mogoče v njihovem obratu družbene prehrane dobiti tudi kosa. Za zdaj se je prijavilo le okoli 90 delavcev, vendar pa bo število verjetno še večje, saj bo kosa močno nositi domov. Zmogljivosti kuhinje so dovolj velike in bi zmogli še razmišljajo.

Na koncu je treba reči še besedo ali dve o rekreaciji in kulturi, ki ju v Almri nikakor ne zanemarjajo. Vsi rekreacije željni lahko kegljajo, dašajo in smučajo. Ne gre pa seveda brez udeležbe na raznih sindikalnih tekmovanjih v občini in drugje ter udeležbe na raznih tekstilnih srečanjih. Tudi kulturne prireditve so vedno bolj obiskane. Dobro sodelujejo v ZKPO v občini. Nekaj znanih prireditiv v Almri pa je postal že tradicionalnih.

L. M.

Vsem ženam iskrene čestitke za njihov praznik 8. marec.

almira

Kulturno društvo Radovljica

Na pobudo krajevne konference socialistične zveze Radovljica so v krajevni skupnosti v četrtek, 3. marca, ustanovili kulturno društvo. Ustanovni občni zbor, na katerem so sprejeli pravila in program društva ter izvolili vodstvo, je bil v avli osnovne šole A. T. Linharta. V društvu bodo zdaj združene vse kulturne skupine in sekcije: Komorni moški zbor A. T. Linhart, Harmonikarski orkester in solisti glasbene šole A. T. Linhart, Recitatorska skupina delavske univerze, Linhart oder mladih in Likovna sekcija. Načrtujejo pa tudi ustanovitev dramske in folklorne sekcije.

JR

Aj, Kozaro, aj, Kozaro

*Mi smo braća ispod
Kozarice,
gdje ne radža majka
izdajice*

19. avgusta 1942 je bil na Paležu v Kozari izvršen preglej preživelih borcev s Kozare. Ta shod na Paležu sodi med najpomembnejše dogodke v življenju odreda po ofenzivi. Tega lepega, vročega avgustovskega dne so se na zboru našli vsi preživeli borci in vodje, prvič po težkih borbah. Dotlej so se po grupah skrivali po gozdovih. Okrog 900-borcev se je postrojilo pred preživeli komandanti in komisarji in prvič so tu borci slišali pretresljivo pesnitev Skendera Kulenoviča o Stojanki, majki Knežpoljki, ki jo je recitiral sam avtor. Pesem govoril o materi s Knežpolja, bogate doline ob Knežici, ki v Kozari išče svoje tri sinove. Išče jih med trupli, sprašuje mater Kozaro, kje jih skriva. A Kozara ji odgovarja nema. Vsa pesnitev je kot en sam krik bolečine za sinovi in vsemi padlimi, za požganimi domovi, za izgnanimi, za opustelimi polji... Toda kljub vsej stiski, ki preveva mater, vpije drugi mater svojih sinov, Kozari:

*Znaj,
kad bi se utroba moja oplodila,
još bih tri Mladžena,
i tri bih Mrđana,
i tri bih Srdžana
porodila
i ljudom dojkom odojila,
i sva tri tebi poklonila!*

Bila je to pesem, ki se je porajala v pesniku vse dni te hude borbe in jo je prav na predvečer zborna na Paležu vrgel na papir. Borci so pred silo stihov obnemeli, zajokali kot otroci in ti kleni možje se niso sramovali solza. Tako je šla po kuřirju v partizansko tiskarno v Grmeč.

Borba s Kozare pa je šla v svet. O njej je pisala Pravda, poročal Radio London nekoliko večerov. Delala pa je seveda tudi sovražnikova tiskarna. V Zagrebu so ustaši izdali knjigo »Kozara – grob partizanov«, kjer piše nesramne članke o naši vojski in prepričuje ustaše in domobrance, naj se ne boje več, kajti Kozare ni več. Pa je postal Šoša s Paleža pismo v Zagreb, kjer prosi pisca Franja Rubina, da naj mu pošlje 1500 izvodov za potrebe podozarske brigade...

Kozara je še. Na Paležu je 900 borcev in spet prihajajo novi. Zdaj, ko so spet skupaj, se jim vrača moč, pogum. Spet so kleni bori, ki jim ni priti do živega. To je kri hajduška, duša dekliska, kot pravijo o njih v starih knjigah. Ljubijo puško, boj svobodo. Od nekdaj so šli raje v boj kot na njive...

Ceprav vedo, da sovražnik ni daleč, se sem in tja že zasliši pesem in na koncu se že vrte v kolu.

D. Dolenc
(Prihodnjih Jajce)

Črtomir Zorec: Tržaško slovenska deželica ob morju

(9. zapis)

Naši rojaki iz osrednje Slovenije, ki priputujejo v Trst z vlakom prek Fernetičev pri Sežani, se gotovo čudijo, le čemu tako velik ovinek okrog Nabrežine. Proga se mora namreč spustiti kar s precejšnje višine k morju. Saj merita dve vzpetini tik nad morsko gladino kar več kot 200 m (Babica – M. Babica 219 m, Sv. Primož – M. S. Primo 278 m). – No, prav zato pa je tako lepo videti s te višine ves Tržaški zaliv. Posebno ljubek pogled je na ribiški pristan pod Sv. Križem (S. Croce di Trieste) in pa seve na sloveni grad Miramar. Malokatero obmorsko mesto ima tako lep zeleniški dohod – ves čas razkošna paša za oči prišleku s »celine«. Ko se vlak spusti od Nabrežine k Brojnici pa kar zadiši po morju, po našem morju...

GRAD OB MORJU

T o je Miramar – gotovo največja tržaška turistična atrakcija. Le malo je obisko-

valcev Trsta, ki si gradu prej ali slej ne bi ogledali. Sicer pa se da obisk gradu povezati z obiskom bližnje plaže v Grignano (Grignano), ki leži tik ob Miramaru. Tem zložnje, ker prav do tu vozi lokalni avtobus iz Trsta.

Miramar! Glej, morje! Bi se to rekel po slovensko. Romantični sen stare cesarske Avstrije. Hkrati pa tudi spomin na človeško tragedijo, povzročeno po dinastičnih spletkah evropskih dvorov. Slobodoljubnemu mehiškemu ljudstvu je stari svet hotel vsiliti svojega vladarja, cesarja Maksimilijana Habsburškega. Četudi je bila Mehika neodvisna država do leta 1821 in imela tudi svojega zakonito izvoljenega predsednika Benita Juarez, je francoski cesar Napoleon III. pripeljal v začetku maja 1864 Maksimilijana v Mehiko, seveda pod zaščito francoskih čet.

Odpeljal pa je novi mehiški cesar s fregato Navara prav iz pristana pod Miramarom. Bilo je to 14. aprila 1864. Ze tri leta pozneje, v noči med 14. in 15. majem 1867 so mehiški uporniki cesarja ujeli in mu sodili v mestecu Queretaru. Bil je ustre-

ODMEVI IZ TAŠKENTA

10

Prva služba

Teden dni po oktobrski revoluciji sem dobil delo v Taškentu. Uprava rezervnih vojaških konj je potrebovala dvajset konjskih hlapcev in enega pisarja. V naše taborišče zunaj mesta je poslala dva svoja uslužbenca z naročilom, da najameta omenjeno število ujetnikov in jih pripeljeta na službeno mesto.

Uslužbenca, vojaka, sta se pripejala v brički, našemu kolesiju podobnem vozilu, v katero je bil vprežen močan črn konj z belo liso na čelu, podobno kot jo je imel staroegipčanski božanski bik Apis. Ustavila sta se pred taboriščno pisarno, pripeljala konja k ograji, nato pa vstopila v pisarno in povedala, kaj hočeta.

Za konjske hlapce sta hotela imeti same Madžare, češ da se le-ti od ujetnikov na konje najbolje razumejo. Ne bomo se prerekali o tem, ali so se res ali ne, povejmo le to, da sta odposlanca uprave Madžare z lahko dobitila, ker je bilo le-teh tedaj v taborišču največ. Za pisarja sta imela drugačno zahtovo: znati mora po ruski brati in pisati in govoriti. Razumljivo, pri konjih opravil tudi z madžarščino, v ruskih pisarnah pa ne.

Po dveh letih in pol ujetništva je moje znanje ruskega jezika, prisobljeno bolj iz knjig kot od žive govorice, ustrezovalo tej sprejeli, ko sem izvedel za delovne pogoje.

Le-te mi je zgovorno našel in utemeljil Ljubljjančan, Košir, ki je bil zapoisen v taboriščni pisarni. S ponudbo je prišel k meni v barako in začel: »Nekat zate, priatelj Boltežar,« je dejal semeje. »Služba, da zlepša ne dobil boljše. Snažno delo in dobra plača...« Koliko?« sem pretrgal njegov slavoslov.

»Tega Rusa natanko nista povedala, sta rekla, da bodo to vprašanje pozneje obravnavali in plača določili prvega v mesecu, vsekakor v skladu s pridobitvami socialistične revolucije, se pravi, za enako delo enako plačilo. Ne gleda na to, ali si ruski državljan ali ujetnik. Revolucija nas je izenacila v dolžnostih in pravicah. Tako je in nič drugače. Lahko se zanesel na tovariša.«

Zanesel sem se in službo z veseljem sprejel. Tem raiši, ker je bila z njim povezana svoboda gibanja.

Svoboda! To je tista velika dobrina za človeka, tista gonična sila, ki sem jo v ujetništvu najbolj pogrešal in po nej najbolj koprnel. Sedaj se mi nasmiha s službo vred. Po opravljenem dnevнем delu se bom torej lahko sprehal po mili volji po Taškentu, po novem in starem delu mesta in si ogledoval zanimivosti in posebnosti. Stari Taškent me je že posebno zanimal. Orientalski svet, poln barvitosti in privlačnosti, zlasti še bogato založeni, hrumeči bazar, o katerem smo od Rusov v taborišču že marsikaj slišali.

Spričo vsega tega sem se hipoma takoj navdušil za službo, da mi je svoboda postala pomembnejša kot zasluzek. Za samo hrano bi jo sprejel, samo da sem prost in svoboden.

Prevzet od te misli, sem urno oprtal svoj ohlapni nahrbtnik in odšel s Koširjem pred pisarno. Tam so bili Madžari že vsi zbrani. Nbral jih je drug pisar v zgornjem, večjem delu našega taborišča in jih privadel dol. Stali so v gruči pred ograjo, ogledovali in presojali vozilo in konja z belo liso na čelu, podobno kot jo je imel staroegipčanski božanski bik Apis. Ustavila sta se pred taboriščno pisarno, pripeljala konja k ograji, nato pa vstopila v pisarno in povedala, kaj hočeta.

Za konjske hlapce sta hotela imeti same Madžare, češ da se le-ti od ujetnikov na konje najbolje razumejo. Ne bomo se prerekali o tem, ali so se res ali ne, povejmo le to, da sta odposlanca uprave Madžare z lahko dobitila, ker je bilo le-teh tedaj v taborišču največ. Za pisarja sta imela drugačno zahtovo: znati mora po ruski brati in pisati in govoriti. Razumljivo, pri konjih opravil tudi z madžarščino, v ruskih pisarnah pa ne.

Po dveh letih in pol ujetništva je moje znanje ruskega jezika, prisobljeno bolj iz knjig kot od žive govorice, ustrezovalo tej sprejeli, ko sem izvedel za delovne pogoje. Le-te mi je zgovorno našel in utemeljil Ljubljjančan, Košir, ki je bil zapoisen v taboriščni pisarni. S ponudbo je prišel k meni v barako in začel: »Nekat zate, priatelj Boltežar,« je dejal semeje. »Služba, da zlepša ne dobil boljše. Snažno delo in dobra plača...« Koliko?« sem pretrgal njegov slavoslov.

»Tega Rusa natanko nista povedala, sta rekla, da bodo to vprašanje pozneje obravnavali in plača določili prvega v mesecu, vsekakor v skladu s pridobitvami socialistične revolucije, se pravi, za enako delo enako plačilo. Ne gleda na to, ali si ruski državljan ali ujetnik. Revolucija nas je izenacila v dolžnostih in pravicah. Tako je in nič drugače. Lahko se zanesel na tovariša.«

Zanesel sem se in službo z veseljem sprejel. Tem raiši, ker je bila z njim povezana svoboda gibanja.

Svoboda! To je tista velika dobrina za človeka, tista gonična sila, ki sem jo v ujetništvu najbolj pogrešal in po nej najbolj koprnel. Sedaj se mi nasmiha s službo vred. Po opravljenem dnevнем delu se bom torej lahko sprehal po mili volji po Taškentu, po novem in starem delu mesta in si ogledoval zanimivosti in posebnosti. Stari Taškent me je že posebno zanimal. Orientalski svet, poln barvitosti in privlačnosti, zlasti še bogato založeni, hrumeči bazar, o katerem smo od Rusov v taborišču že marsikaj slišali.

Celih 45 minut traja pripoved. Resda romantično in sentimentalno obarvana. A izveni vendarle v človeških akordih: mehiško ljudstvo je zavrnilo vsiljenega tujca, ki pa je bil sam žrtev spletiv evropskih imperialistov. Maksimiljan s Charlotte bi raje ostal v Miramaru kot da je tvegal nesrečno pot prek morja. Tako se storija konča s poanto: nobenemu svobodoljubnemu ljudstvu ne gre vsiljevati nekaj tujega.

Poraz imperialistov v Mehiki se je dotaknil tudi naše preteklosti. Kar precej je bilo avstrijskih vojakov, ki so spremljali Maksimilijana na njegovi pustolovski poti, tudi slovenskega rodu. Nekateri so se srečno vrnili in potem pripovedovali o hudi dneh v daljni Mehiki. V govorico (tudi v naše slovstvo) so prišli kot »meksičkajnerji«. Odsluženi, zagrenjeni, poraženi vojaki...

Meksicko romanco bi se dalo sevše raztegniti. S pripovedjo o prihodu mehiške delegacije, ki je v Miramaru ponudila Maksimiljanu cesarsko krono, o njegovem izkrajanju v Vera Cruzu, kjer je novega cesarja pričakovala le vojska, ljudstvo pa je odšlo v gore k svojemu vodji Juarezu pa še o poslednji pesmi, ki jo je baje želel slišati cesar pred ustrelitvijo. Bila je to pesem o golobu, ki naj poleti v domače kraje onstran morja... Lepo, četudi komaj resnično!

Grad Miramar pri Trstu

VI. evropsko mladinsko prvenstvo v alpskih disciplinah

Boris Strel:**Pričakoval sem dobro uvrstitev**

Za Bojanom Krizajem je Boris Strel, ki obiskuje 3. letnik smučarske gimnazije v Škofji Loki in je tudi doma iz tega mesta pod Lubnikom, drugi Jugoslovjan, ki se ponaša z osvojenim evropskim naslovom v alpskem smučanju.

«Ceprav oče in mati nista ne vem kako dobra športnika,» je dejal v pomenku Strel, »se vseeno sestra še vedno bavi s košarko, brat pa je bil atlet, sedaj pa je učitelj telesne vzgoje na osnovni šoli v Zalogu.«

Boris je svojo smučarsko kariero začel s štirimi leti, ko je prvč stoplil na smuči. Že v prvem razredu je na tečaju dobil osnovne zavojev. Od tu naprej je pri klubu Alpetour začel s treningom in kmalu začel opazarijati nase. Ko ga je preuzezel pred osmimi leti še sedanji trener Jaro Kalan, je šla njegova smučarska pot strmo navzgor. Ceprav ni imel pri kategoriji starejših pionirjev nobenih vidnih uspehov, saj je bil tu že drugi do tretjih v državi. V kategoriji mlajših mladićev je po zlomu noge bil dvakratni državni prvak v slalomu in veleslalomu. Že prvo leto starta med mlajšimi mladićev je postal tudi državni reprezentant. Še bolj se je odrezal, ko je postal starejši mladičev, saj je v članski konkurenči lani in letos dvakrat postal državni prvak v veleslalomu. Na mladiškem državnem prvenstvu lani na Kobli pa je bil trikrat drugi. V lanskem sezoni je bil tudi udeležence V. evropskega mladiškega prvenstva na Švedskem. Tudi tu se ni odrezal slab, saj je osvojil 6. mesto v veleslalomu in 10. v slalomu. Da je Strel že prekajen borec v veleslalmu in slalomski smučarji, naj dodamo k temu še, da je nastopil trikrat že za točke v svetovnem pokalu, v evropskem pokalu ter na mednarodnih FIS dirkah.

Rezultati:

SMUK - moški: 1. Lutz (Švica) 1.52,63, 2. Rattensperger (Avstrija) 1.53,45, 3. Wildgruber (ZRN) 1.53,72, ... 27. Kavčič 1.59,57, 33. Oberstar 2.00,59, 37. Šitar (vse Jugoslavija) 2.01,05;

VELESLALOM - moški: 1. Strel (Jugoslavija) 3.23,90, 2. Ortner (Avstrija) 3.25,05, 3. David (Italija) 3.25,55, ... 23. Pretnar 3.36,28, 24. Virk (oba Jugoslavija) 3.36,73;

SLALOM - moški: 1. Popangelov (Bolgarija) 92,25, 2. Ortner (Avstrija) 93,67, 3. Jakobsson (Švedska) 98,28, ... 17. Kavčič (Jugoslavija) 100,53;

SMUK - ženske: 1. Bischofberger (Švica) 58,89, 2. Schlechter (Avstrija) 59,29, 3. Bader (ZRN) 59,51, ... 30. Klanjšček 1.03,14, 31. Jezernik 1.03,83, 36. Juvandžić (vse Jugoslavija) 1.05,29;

VELESLALOM - ženske: 1. Soltysova 1.51,66, 2. Charvatova (obe ČSSR) 1.51,76, 3. Wiesler (ZRN) 1.52,20, ... 19. Dornig 1.55,81, 22. Tome 1.58,62, 26. Klanjšček 1.57,00, 27. Kolenc 1.58,61, 30. Koklič (vse Jugoslavija) 1.58,80;

SLALOM - ženske: 1. Bieler (Italija) 76,83, 2. Zechmeister (ZRN) 77,62, 3. Žemanova (ČSSR) 77,95, ... 11. Tome 80,27, 12. Dornig 80,98, 17. Klanjšček (vse Jugoslavija) 82,67.

kjer je dosegel solidne uvrstitev. Že lani, torej v sezoni 1975/76 je prišel v člansko A vrsto.

Za letošnjo sezono se je s prvimi pripravami priključil našim alpincem, ki so se zelo zgodaj srečali s snegom v Argentini. Tu je na mednarodnem prvenstvu v veleslalomu tudi dosegel uspeh, saj je bil 5. Nato je prispel spet poškoda. V Argentini si je na treningu veleslaloma namreč zlomil nogo in dva meseca je mogel nato počivati. Toda že novembra je dobro spet med kolisi. No, v decembru je trikrat nastopil v svetovnem pokalu in šestkrat na evropskem, na mednarodnih FIS tekma pa je z dobrimi uvrstitvami popravljal svoje FIS točke. Evropski naslov, ki ga je osvojil v veleslalomu, mu za drugo leto daje dobro startno osnovno na tekma svetovnega in evropskega pokala.

»Pred sobotnim startom v veleslalomu nisem imel posebnega strahu, saj sem vedel, da le z dobro vožnjo in brez napake

lahko osvojim dobro uvrstitev. Torej pisnitem obremenitve ni bilo. Že na prvi progini naredil nobene bistvene napake in ko je s proge moral eden od favoritorov za ta naslov Bolgar Popangelov, sem vedel, da lahko pričakujem tudi eno od medalj. Res je sicer, da sem imel po prvi 1,79 stotink prednosti pred zaščitovalci, sem tudi v drugi vožnji tako kot znam in kot sami vidišem sem prednost tudi obdržal. Ta naslov pa je obenem tudi eden mojih največjih uspehov.«

Zadnji dan prvenstva je Boris, ko smo že vsi pričakovali še drugo vidno uvrstitev, moral že po nekaj sekundah prvega slaloma s proge. Na vprašanje, kdopo je zmagovalce, je kot iz topa izgovoril: »Kdo drug pa kot moj prijatelj Peter iz Bolgarije. Ta je namreč sposoben, če v prvi vožnji ne naredi vsega kar zna, da nasoknadi v drugi, kar je izgubil v prvi.« No, mladi Strel se ni zmotil in Popangelov je res z dobro vožnjo v obeh slalomih ubranil osvojeni lanskogletni naslov.

D. Humer

V slalomu se je od naših najbolje uvrstil Sandi Kavčič

Boris Strel

»Vse je odvisno od vas...«

Kranjska gora - Med pisano družino najrazličnejših mediarnih mož alpskega smučanja, ki so bili te dni zbrani v Kranjski gori, je bil tudi predsednik komisije za mladiško smučanje pri mednarodni organizaciji FIS Avstrijec Hubert Pirchner. Trenutek predava smo izkoristili in se z njim zapletli v razgovor. Prijazni Avstrijec je bil sicer zadrgan, toda vseeno sva ga sekretarijem SZ Slovenije Mišoč Rutarjem le nekoliko ogrela za pogovor.

»Menim, da smo storili za varnost tekmovalcev v smuku vse. Prvi dan uradnega treninga je bilo opaziti rahlo nestrepolnost, saj so nekateri le prevezeli s proge. Primoramo smo jo bili korigitati in nekoliko skrajšati. Varnost je, kot veste, le prvo. Nato je šlo vse tako kot so si zamislili organizatorji, ki so se izredno potrudili, da je bilo vse tako kot je treba. Pri tem pa ne morem mimo ugotovitve, da je bila organizacija vse te dni odlična, smučine so bile skoraj idealne, pa še lepo vreme je delo pečat. To in se vse kaj drugega, povhvalna bema opisal v svojem poročilu.«

»Znamo mi je, kaj vas teži in kaj bi radi o decembrski odpovedi slaloma za točke v svetovnem pokalu. Kranjska gora je res trikrat naredila napako, vendar bi se s pravocasnim reagiranjem vseh služb dalo tudi to dirko izpeljati. Vse prevezeli, kot sem obvezeten, se je čakalo na »manos, ki naj bi prišla izpod neba. Pri tem pa ne vidim razloga, da bi tu ne bilo več takmovanja za svetovni pokal. Toda zavedati se morate, da je odvijano to vse od vas Jugoslovjanov. Že to, da ste na tem evropskem mladiškem prvenstvu naredili vse, vam gre v prid.«

»Sprešljajte, ali bo Kranjska gora dobila organizacijo za izvedbo svetovnega prven-

Huber Pirchner

stva leta 1982. To ni vprašanje nas tehničnih ljudi v organizaciji FIS, temveč ostalih nacionalnih zvez. To se bo odločalo na mednarodnem kongresu. Vendar »šanses so.«

Ceprav je na to vprašanje govoril z nasmeškom, se je dalo razbrati, da bo njegov glas še kako koristil. Vsekakor pa je bil mnenja, da je rehabilitacija z evropskim prvenstvom popolnoma uspela.

D. Humer

»Sprešljajte, ali bo Kranjska gora dobila organizacijo za izvedbo svetovnega prven-

rjava,
črna,
modra

303 din

Uspeh na sobotnem veleslalomu so si priznale tudi predstavnice ČSSR. Zmagala je Jana Soltysova.

Tokrat v najlepši luči**RADOST V JUGOSLOVANSKIH SRCIH**

Ni v navadi, da tokrat začnemo v sredini prvenstva, toda prav gotovo ne moremo mimo tega. Drugi dan prvenstva, ko je bil na programu veleslalom, smo bili še kako ponosni, da smo Jugoslovani, Slovenci in pa tudi Gorenčci. Radost v naših srčih nam je napolnil nekaj več kot sedemnajstletni dijak loškega smučarskega razreda na tej gimnaziji, fant, ki je doma iz tega mesta pod Lubnikom Boris Strel. Ta skromni Ločan je v soboto namreč v tej disciplini z odlično vožnjo v obeh vožnjah postal evropski mladiški veleslalomski prvak. S tem naslovom je dokazal v dopolnil že Krizajev uspeh pred dvema letoma, ko je le-ta zmagal na četrtjem v slalomu.

Naše slavje v veleslalomski disciplini sta s prvim in drugim mestom dopolnili še predstavnici ČSSR Jana Soltysova in Olga Charvatova. To pa je podatek, da so tudi svetovne smučarske veleslaliste Francija, Avstrija, Italija, Švica in še nekatere še kako ranljive. Od Jugoslovank je najbolj odrezala Anja Žavdav in Bojana Dornik.

MORDA SMO PRIČAKOVALI PREVEC

Bolgar Peter Popangelov prvi favorit tega prvenstva je obranil svoj naslov, ki si ga je priznala lani na Švedskem. Vsi napadi Avstrije Ortnja, Šveda Jakopsona in ostalih so bili zmanj. Ta Bolgar je bil na znan FIS progri nemudkrljiv mojster slalomskih vratic, saj je dokazal, da med svojimi vrstniki nima prave konkurenč. Res, da so ga ostali napadali z vso močjo, toda naslova mu niso mogli vzeti. Od naših smo morda pričakovali več. Res pa je, da je

Bolgar Petar Popangelov je bil v slalomu neprekosljiv, saj je v obeh vožnjah dosegel najboljša časa.

bil veleslalomski prvak Boris Strel zmožen še enega podviga, da se dokopije do še ene medalje, srebre ali brona. Toda Boris je že na prvi progri takoj po startu med sedmimi in sedmimi vraticami napravil napako in moral je v sneg. Selekturni slalom je pustil ob progah znane tekmovalcev pod Jugoslovane. Še najbolje se je odrezal Sandi Kavčič, ki je med prvo dvajsetico.

Dekleta so tokrat z enajstimi v dvanajstih mestom Tometove in Dornikove dobila tudi najboljšo uvrstitev doslej.

DVE ZLATI ZA ŠVICARJE

Tako kot v moškem smuku, so tudi pri ženskah slavili Švicarji. Po zaslugu mladiča Romana Lutza in njegove kolegice Anne Marie Bischofberger sta obe zlati odšli v to državo, ki pa je obenem v tej disciplini poleg Avstrije še vodilna država na svetu. Od naših smo le pričakovali prevec, toda po vsej verjetnosti so le premalo trenirale. Vemo, da pri nas nimamo primerne proge za smuk. Se najbolje se je odrezala Maričorčanka Manja Kokilčević pri mladičah, pri moških, ki je na treningu najbolj obeta, pa je Tržičan Stojan Lukanc moral v drugi vožnji s proge. Vsekakor pa smo z njihovimi rezultati lahko zadovoljni, čeprav je Brane Kankel osvojil še 27. место.

D. Humer

Foto: F. Perdan

Roland Lutz ima za vzornika svojega rojaka Rolanda Kolombina. Nič čudnega ni, da je potem mladi Roland zmagal v smuku.

Švicarka Anne Marie Bischofberger je za Švico v smuku priznala že drugo zlato.

Veleslalom za pionirje na Krvavcu

V nedeljo je bilo na Krvavcu tekmovanje za pionirskega razreda. V selekcionskem razredu so najboljši mladi smučarji slovenskih smučarskih klubov. Organizacijo tekmovanja je prevezel SK Triglav Kranj, ki je svojo nalogu dobro opravil. Tudi proge so bile dobro pripravljene. Postavil jih je Jože Blažič, trener pri SK Triglav.

Tekmovanje se je udeležilo 24 mladiških pionirjev, 11 starejših pionirjev, 48 mladiških pionirjev in 38 starejših pionirjev iz vseh slovenskih smučarskih klubov razen iz SK Olimpija in SK Novina.

Starejši pionirji: 1. Mateja Krek - (Alpetour) 1:15,54, 2. Svetlana Ostrež - (Matajur) 1:16,66, 3. Barbara Kunc - (Jesenice) 1:18,30, 4. Nataša Kalan - (Alpetour) 1:18,34, 5. Nataša Černič - (Alpetour) 1:18,54.

Starejši pionirke: 1. Polona Pečar - (Tržič) 1:14,00, 2. Daria Porenta - (Alpetour) 1:16,66, 3. Majka Macarol - (Akademik) 1:16,89, 4. Nataša Blažič - (Triglav) 1:17,81, 5. Mitja Krampl - (Triglav) 1:18,09.

Starejši pionirji: 1. Uroš Peterlin - (Alpetour) 1:14,00, 2. Aleš Podrekar - (Jesenice) 1:15,30, 3. Miran Stefanovič - (Fuzinari) 1:15,38, 4. Robi Klakocar - (Celje) 1:16,40, 5. Dušan Grašič - (Alpetour) 1:16,71. L. B.

Italijanka Wanda Bieler je evropska mladiška prvakinja v veleslalomu.

Čez mesec ali dva bo akcija končana

Akcija za nakup rentgenskega aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojki se bliža kraju — Naročilo je bilo odposlano decembra in v začetku aprila bosta aparata na Gorenjskem — Priznanje odboru — Vse pripravljeno za začetek dela

»Bliža se 8. marec, dan žena. Ob tem prazniku se spominjamo tudi vseh tistih mater in žena, ki so morale zaradi zahrbtne bolezni v prerani grob. V zadnjem času rak na prsih neusmiljeno pobira mlada življenja. Pri tem se zamislimo, ali smo res tako revni, da ne zmoremo zbrati denarja za nakup aparata, s katerim bi lahko pravočasno odkrili to zahrbtno bolezen. Denar za dolgotrajna zdravljenja imamo, zakaj ga ne bi znali poiskati še za aparat. Zato predlagam, da bi denar namenjen za darila in pogostitve ob 8. marcu namenili za nakup aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojki.«

Miha Finžgar

»Pogostnost raka na maternici stagnira, povsem drugače pa je z rakom na dojki,« je dejal. »Njegova pogostnost narašča in je v nekaterih predelih Slovenije že zasedel prvo mesto med rakastimi obolenji pri ženskah. Tak razvoj rakastih obolenij pa ni znaten le za Slovenijo, temveč ga opažajo v vseh razvitih družbah.

Vzrok za to je treba pripisati dejству, da ženske zelo redno, vsaj v večini primerov, hodijo na ginekološke pregledne, pregled dojk pa zdravniki opravljamo ponavadi šele tedaj, ko so ženske že same opazile spremembe na tem organu. Če so te spremembe sumljive, ženske pošljemo na pregled v Ljubljano. Žal pa moramo ugotovljati, da smo večkrat prepoznali, predvsem zato, ker pregledi niso organizirani.

Zato sem prepričan, da je nakup aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojki upravičen. Z njim se bo odprla zelena luč za ambulante za bolezni dojk na Gorenjskem. Mogoče v prvih letih zmogljivosti ne bodo izkoriscene, že čez nekaj let pa bomo najbrž morali misliti na širitev mreže teh ambulant oziroma centra.«

VSE PRIPRAVLJENO ZA ZAČETEK DELA

Prispevki so prihajali še vse leto, posebno velik pa je bil odziv posameznikov — delavcev, intelektualcev, obrtnikov, kmetov, upokojencev, ki so prispevali denar za nakup aparata namesto nakupa vencev, ob raznih praznikih in drugih dogodkih. Tako se je do sedaj na širok račun pri medobčinskem svetu ZSS za Gorenjsko nateklo 2.241.030 dinarjev. Najboljš so se odrezale kranjske organizacije sindikata, ki so prispevale 1.067.735 dinarjev ali 85 odstotkov planirane vsote, škofjeloški delavci so prispevali 448.080 dinarjev ali 75 odstotkov predvidene vsote, tržiški le odstotek manj, in sicer 190.050 dinarjev, jeseniški 60 odstotkov ali 290.147 dinarjev. Najslabše pa so se

odrezali v Radovljici, kjer so zbrali komaj polovico planirane vsote in to 244.550 din. Prav bi bilo, da bi osnovne organizacije sindikata, ki svoje obveznosti še niso izpolnile, to naredile ob letosnjem ženskem prazniku.

»Odbor za nakup aparata si je vse te mesece prizadeval,« pravi predsednik Viktor Eržen, »da bi zbral vsa mogoča mnenja, soglasje in dovoljenja republiških in zveznih ustanov in organov za nakup. Vendar tu ni šlo gladko kot pri zbiranju denarja. Sele 14. decembra je dobil privolitev — zadnjo — medresorske komisije za razdelitev uvozne opreme. Zato je decembra uvozno-izvozno podjetje Kemoservis — Fotomaterial iz Ljubljane, ki mu je odbor zaupal te posle, lahko poslalo naročilo nemški firmi Koch — Störzel. Odbor se je za tega proizvajalca odločil po nasvetu strokovnjakov Onkološkega instituta v Ljubljani, kjer imajo z omenjenimi aparatmi za odkrivanje raka na dojki največ izkušenj.

Dobavni rok za te vrste aparativ je tri mesece in zato pričakujemo, da bomo lahko aprila že začeli pripravljati otvoritev obeh ambulant — v Kranju in na Jesenicah. Tako v bolnici Jesenice kot v kranjskem zdravstvenem domu imajo za namestitev aparata že pripravljen prostor. Tudi za specializacijo zdravnikov oziroma rentgenologov je poskrbljeno. Dobavitelj namreč zagotavlja brezplačno specializacijo, pomagali pa bodo tudi sodelavci ljubljanskega Onkološkega instituta.

Cena za oba aparata bo znašala 1.65 milijona dinarjev, zraven pa je treba prišteti še pol milijona za razvijalni komori in denar za uvozne stroške, tako da sedaj zbrana vsota zadošča ravno za stroške nakupa in uvoza. Nikakor pa ni dovolj denarja za zavarovanje, namestitev aparata, za opremo in ureditev prostorov. Vse stroške, ki so se pojavili ob naročilu

Viktor Eržen

in v zvezi s potekom akcije, je tako moral kriti občinski sindikalni svet, za prostore pa bosta morala poskrbeti bolnica Jesenice in Zdravstveni dom Kranj, tako da bo denar porabljen izključno za nakup aparativ. Kljub temu pa bodo že letosnjom pomlad lahko prve pacientke opravile pregled brez dolge čakalne dobe, kot so jo vajene v Ljubljani.

— — —

Čez mesec ali dva bo torej akcija uspešno sklenjena. Vse priznanje gre ob tem izreči medobčinskemu svetu ZSS za Gorenjsko, predvsem pa odboru za nakup aparata in njegovemu predsedniku Viktoriju Erženu, ki si je od vsega začetka prizadeval, da bi akcija uspela in da bi bila čimprej sklenjena. Čeprav ni šlo vse po načrtih in »otvoritev« ne bo ob letosnjem ženskem prazniku, je akcija dosegla svoj namen: dalo ženam, četudi mesec ali dva kasneje.

L. Bogataj

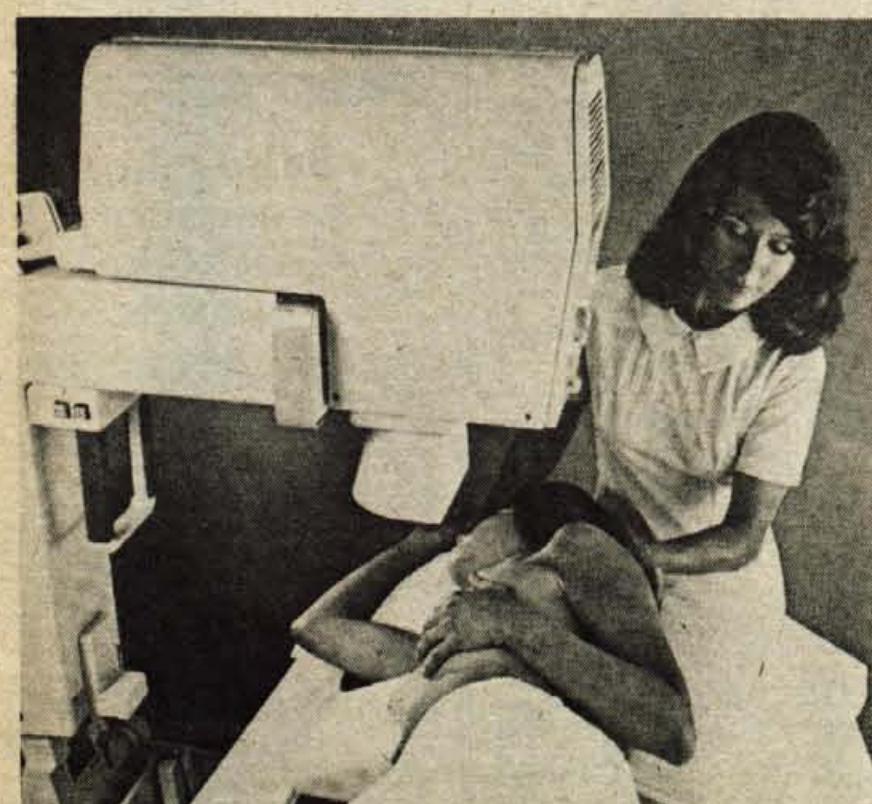

Vika Račič

To je odlomek iz pisma, ki ga je predlanskim ob 8. marcu poslala v naše uredništvo Vika Račičeva iz Kranja. Njen predlog smo posredovali medobčinskemu svetu zveze sindikatov za Gorenjsko. Ker je bilo takrat za akcijo že prepozno, je medobčinski svet sklenil, da jo izvede v letu 1976. Za njeno izvedbo je imenoval poseben odbor, v katerem so zdravstveni in družbeni delavci Gorenjske, vodi pa ga predsednik kranjskega občinskega sveta ZSS Viktor Eržen. Odbor je predlagal, da bi namesto daril ob 8. marcu osnovne organizacije na poseben račun pri MS ZSS prispevale po 50 dinarjev na zaposleno ženo.

Pobuda je povsod naletela na zelo ugoden odmev in v začetku lanskega leta smo pri Glasu naredili posebno anketo med delavci po vsej Gorenjski. Mirjam Jan-Blažič iz Skofje Loke je dejala:

»Ženske LTH smo se že dogovorile, da bomo prekinile z običajnim praznovanjem ženskega praznika, ki so ga zabave (na škodo dela) po obratih in predčasno odhajanje domov oziroma do bližnjih gostinskih lokalov, močno razvrednotile. Sklenile smo, da bomo denar namenjen za darila in zabavo koristnejše porabljene. Zato zelo pozdravljamo pobudo za nakup aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojki.«

Rentgenski aparat za zgodnje odkrivanje raka na dojki

Docent, dr., mag. Marko Lavrič

Referen-dum v Struževem

V nedeljo, 13. marca, se bodo krajanji Struževi na referendumu odločali za krajevni samoprispevki, s katerim naj bi po srednječnem načrtu do leta 1980 dokončali asfaltiranje cestnega omrežja, uredili športno igrišče ter pripravili idejni načrt za rekonstrukcijo doma kulturne. Krajanji naj bi prispevali v dveh letih, sem je šteto še prostovoljno delo mladine pri urejanju igrišča, 430.000 din, ostali potreben dinar, to je 220.000 din pa naj bi krila podjetja na območju krajevne skupnosti in organizacije zdrževanja dela, kjer so Struževčani zapošljeni, ter Skupščina občine Kranj.

Krajevna skupnost Struževje se tokrat ne odloča prvič za samoprispevki, vendar pa prvič z referendumom. Že pred leti so s samoprispevkom uredili cesto skozi naselje, jo asfaltirali, prav tako pa so krajanji prispevali k ureditvi vodovoda. Na rešitev pa čaka še kup komunalnih problemov, ki jih ne bo mogoče rešiti niti s sedaj razpisanim samoprispevkom: tako nista urejeni kanalizacija in javna razsvetljjava, telefonsko omrežje je preredko, radi bi razširili sedanje trgovske prostore, uredili Savski drevored in drugo.

I. M.

Saj vendar veste, kaj je osmi marec. Dan obdarovanja naših emancipank, ko se delajo do solz ginjencev ob podarjenih puščicah, rjuhah, kapnah, kitajskih svečnikih, darilnih bonih Živil, Specerje, Loke ali Murke. Dan, ko z njimi večerjamo in pijemo po osterjarih in jim postrežemo z aperitivom predlanskega sindikalnega govorja. Dan, ki se pozabljajo ob mačku v naslednjem jutru.

Ali smo res že tako na tleh? Najbrž in marsikje že ne, za vso to faso skoraj predpustnega norčevanja, doutipovanja in namigovanja se skriva prepričanje v dober namen praznika, a tako je že, da smo vse skupaj čisto po naše sprevrgli v na moč prešerni dan, ko zavajljamo vsevprek in se gremo veliki cirkus ob »babjeh praznikih.«

Moja anketa je anonimna, a dovolj zgovorna. Vsi intervjujanci so sledili odkriti misli in so jim pri tem šla usta na široko, roka v brezbržni zamah, beseda v omalovažujoči prizvok. Rekli so, kako da bodo praznovali, kaj kupili in kaj si naslopli mislijo o osmomačevski veselosti.

Marjan, delavec, oženjen, 36 let, Kranjčan: »Kdaj pa že bo ta osmi marec? Če je pa že v tork, potem ne bom ničesar kupil, sva z družico čisto suha...«

Janez, vodilni, oženjen, 40 let, Kranjčan: »Za sam praznik jo bo kolektiv peljal na Krvavec, v našem kolektivu pa bomo morda tudi nekaj dali, rože ali kaj že...«

ŽIVEL 8. MAREC

Janko, uslužbenec, samski, 28 let, Ločan: »Kupil ne bom nič, za sam praznik pa sem nekako družbeno angažiran z nekim kvizom za dan žena. O, ja, praznjujemo pa vedno, intenzivno, najraje že nekaj dni prej...«

Janez, delavec, oženjen, 32 let, Ločan: »Najbrž ji bom kupil mikser. Rožet! Ah deje no, bo z mikserjem čisto zadovoljna.«

Simon, študent, 21 let, Kranjčan: »Mislim, da se ga za osmi marec že kot noben drug družbeni praznik. Nima nobenega smisla, da za osmi marec sploh kaj rečem. Kupil, komu? A punci? Bežite no...«

Franc, upokojenec, 60 let, Tržičan: »Pride pa mine, pa kaj boš praznoval...«

Jože, upokojenec, Tržičan, 62 let: »Nč ne bo, smo glih krugoval...«

Sašo, delavec, oženjen, 39 let, Kranjčan: »En mav se bomo popovselil, pa bo. Se ne vem, če bom kupil rože...«

Andrej, vodilni, oženjen, 33 let, Kranjčan: »Dej no mir s tem osmim marcem, še na to manca cajt misli!«

Jože, uslužbenec, oženjen, 30 let, Tržičan: »Upam, da bom ta prav cajt doma...«

Tako, iz odgovorov je pač razvidno, kako široko dojemljivi smo za osmi marec, kako smo sprejemljivi za vse tiste besede, ki nam jih ob osmem marcu tako široko, odprt v slikovit ponujajo vsi članki v naših časopisih. Za osmi marec smo na moč angažirani, kje in kako pa je naša stvar, pomembno je le, da osmego marca nismo pustili vnemar, da smo mu globoko in iz vsega prepričanja zvesti.

Zatorej, živel osmi marec! Vsa globočina in duhovna moč našega veselega praznika se bo zrcalila v neštetih prisrčnih, odkritosrčnih osmomarčevskih klicih: »Eks velja!«